

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

**A MEZŐGAZDASÁG  
2022. ÉVI  
TELJESÍTMÉNYÉNEK  
I. ELŐREJELZÉSE**

**A MEZŐGAZDASÁG 2022. ÉVI  
TELJESÍTMÉNYÉNEK I. ELŐREJELZÉSE**  
XII. évfolyam • 1. szám • 2022  
2022. december 16.

Megjelenik évente

**Felelős szerkesztő**  
Demeter Edit

**Szerző**  
Demeter Edit  
demeter.edit@aki.gov.hu

Kiss Gabriella  
kiss.gabriella@aki.gov.hu



1093 Budapest, Zsil utca 3–5.  
Telefon: +36 1 217 1011  
Fax: +36 1 217 8111  
www.aki.gov.hu  
aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet  
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Információs  
Rendszer adatai alapján készül.



Friss adatokért kérjük látogasson el az  
[ASIR lekérdezhető adatok](#) felületre.

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes  
felvilágosítást ad:  
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu

## Tartalomjegyzék

Összefoglaló _____	3
Summary _____	3
<b>A Mezőgazdasági számlarendszer első előzetes eredményei 2022-re vonatkozóan _____</b>	<b>4</b>
Módszertani áttekintés _____	4
A mezőgazdaság 2022. évi teljesítményének első előrejelzése _____	5
<b>Táblázatok _____</b>	<b>11</b>



# Összefoglaló

Az MSZR első előrejelzés eredményei alapján a mezőgazdaság teljes kibocsátásának folyó alapáron számított értéke 2022-ben 15,2 százalékkal haladta meg a 2021. évi eredményt. A termelés költségei összességében 35,3 százalékkal emelkedtek, így a bruttó hozzáadott érték 14,6 százalékkal, a mezőgazdasági tevékenységből származó nettó vállalkozói jövedelem pedig 3,1 százalékkal lett alacsonyabb 2022-ben a 2021. évihez képest.

Az egy teljes munkaidős dolgozóra kalkulált mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem 2022-ben 4,9 százalékkal csökkent a 2021. évvel összehasonlítva.

## Summary

Based on the results of the first forecast of the MSZR, total agricultural output at current prices in 2022 is 15.2 per cent higher than in 2021. Overall, the cost of production increased by 35.3 per cent, resulting in a 14.6 per cent increase in gross value added and a 3.1 per cent decrease in net entrepreneurial income from agricultural activity in 2022 compared to 2021.

Real income from agricultural activity per full-time worker in 2022 is 4.9 per cent lower than in 2021.

# A Mezőgazdasági számlarendszer első előzetes eredményei 2022-re vonatkozóan

## Módszertani áttekintés

A Mezőgazdasági számlarendszer (MSZR) adatait évente kétszer előzetesen, először a tárgyév novemberének végén, ezt követően a tárgyévet követő januárban kell átadni az Európai Bizottság részére. A végleges adatsort a tárgyévet követő év szeptemberéig kell elkészíteni. Az Agrárminisztérium (AM) és a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) közötti munkamegosztásnak megfelelően a KSH a felelős az MSZR-adatok előállításáért. Az Agrárközgazdasági Intézet a rendelkezésre álló adataival segíti az MSZR elkészítését.

A nemzeti számlák célja, hogy realisztikus képet adjon a nemzetgazdaságban történő termelés komplett folyamatáról, emellett az azt befolyásoló tényezőkről, továbbá a forgalmazás és fogyasztás összefüggéséről.

Az MSZR a mezőgazdaság egészének tiszta, halmozódásoktól mentes teljesítményének kimutatását tűzi ki célul. Adatai az országban végzett minden egyes mezőgazdasági tevékenységre vonatkoznak, az azt végzők fő tevékenységétől függetlenül. Vagyis az MSZR tartalmazza a nem mezőgazdaságba sorolt szervezetek mezőgazdasági tevékenységét, de nem tartalmazza a mezőgazdasági szervezetek nem mezőgazdasági tevékenységét.

Az MSZR figyelembe veszi a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek – növénytermesztés, állattenyésztés – mellett a mezőgazdasági szolgáltatások és az el nem különíthető másodlagos, nem mezőgazdasági tevékenységek során termelt termékek és szolgáltatások értékét is.

Az MSZR az értékelést alapáron végzi, vagyis a termelői árhoz hozzáadja a termékhez köthető támogatásokat, melyeket közvetlenül a termelők kapnak meg és nem foglalja magába a termékadókat. A kapott támogatás a mezőgazdaság kibocsátásának értékét növeli, amennyiben termeléshez kötött támogatást kap a termelő.

Az MSZR számba vesz minden mezőgazdasági tevékenységet függetlenül attól, hogy az adott termelőegység a főtevékenysége (azaz összes hozzáadott értékéhez legnagyobb mértékben hozzájáruló tevékenysége) alapján melyik nemzetgazdasági ágazathoz tartozik.

Ugyanakkor kizárólag a mezőgazdasági és az ahhoz szorosan kapcsolódó tevékenységeket számolja el. Ez azt jelenti, hogy a számlarendszer megjeleníti a nem mezőgazdasági profillal rendelkező termelőegységek mezőgazdaságból származó kibocsátását és jövedelmét, de nem méri a mezőgazdasági főtevékenységű üzemek elkülöníthető, nem mezőgazdasági tevékenységből származó eredményeit.

Az MSZR-ben az elszámolási periódus a naptári év. A számbavétel eredményszemléletben zajlik, azaz az abban az időszakban érvényes értéken, amikor a gazdasági érték, követelés vagy igény keletkezik. A kibocsátást a létrejöttének időpontjában kell értékelni, függetlenül az értékesítés, illetve az ellenérték befolyásának időpontjától. Az el nem adott, raktáron lévő készleteket is elszámolja, mintha az értékesítésre került volna. A kimutatott eredmény tehát inkább potenciális, az adott évben csak részben realizált jövedelem. Azt a jövedelmet is tartalmazza, amelyhez a saját termelésű mezőgazdasági termékek fogyasztása juttatja a háztartásokat.

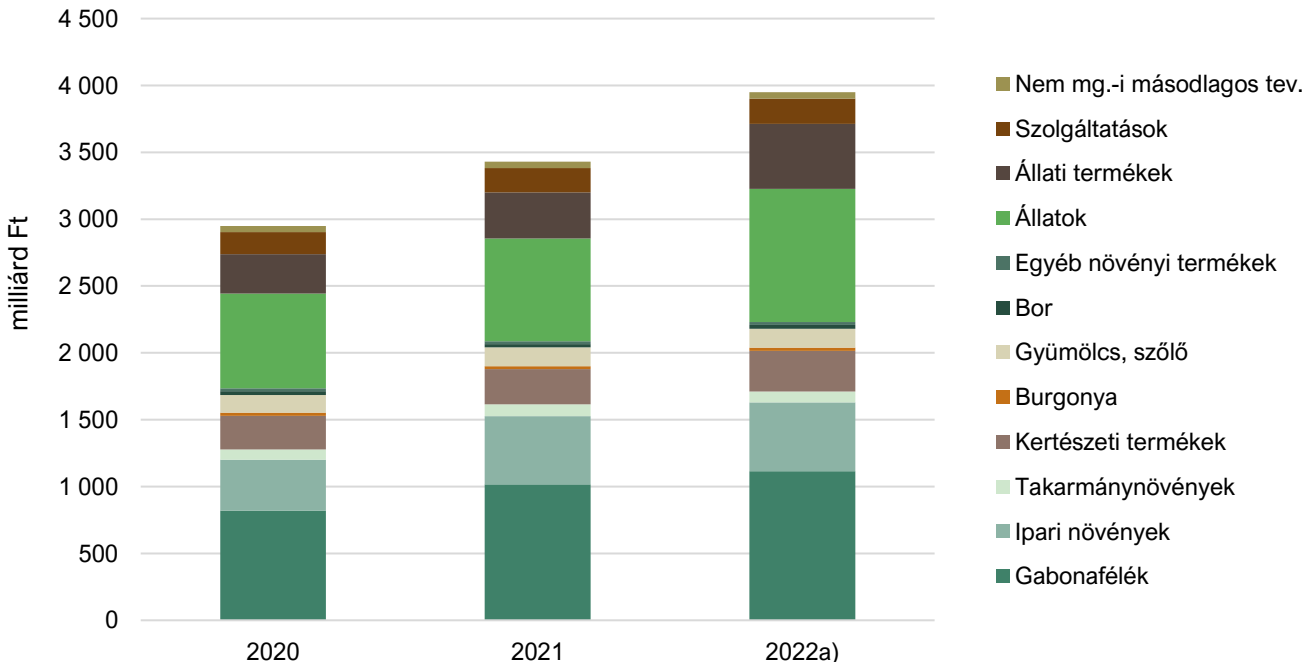
A munkabérek és a munkavállalói jövedelmek elszámolásánál jelentkezik az MSZR egyik igen fontos sajátossága. Itt ugyanis csak azt a teljes természetbeni és pénzbeli díjazást kell elszámolni, amit a munkaadó fizet a munkavállalónak az adott időszakban végzett munkáért. A saját gazdaságban végzett munka, illetve a nem fizetett munkaerő (segítő családtagok) bére, illetve jövedelemigénye nincs elszámolva, hanem a működési eredmény részét képezi.

A mezőgazdasági jövedelmet nem szabad a gazdálkodók jövedelmének tekinteni, mivel – a tisztán mezőgazdaságból származó jövedelmek mellett – más forrásokból is jövedelemhez juthatnak. Továbbá ez a jövedelem az adott elszámolási időszak alatt végzett mezőgazdasági (valamint másodlagos, nem mezőgazdasági) tevékenységgel képzett jövedelemre vonatkozik annak ellenére, hogy bizonyos esetekben a jövedelmek csak egy későbbi időpontban folynak be. Ezért ezek nem jelentenek olyan jövedelmet, melyet még az adott elszámolási időszak alatt ténylegesen meg is kapnak a jogosultak. A számolt jövedelemmutatók nem a mezőgazdaságból élő háztartások összjövedelmének vagy rendelkezésre álló jövedelmének mutatói.

## A mezőgazdaság 2022. évi teljesítményének első előrejelzése

Az MSZR első előrejelzés eredményei alapján 2022-ben a mezőgazdaság teljes kibocsátásának folyó alapján számított értéke 15,2 százalékkal haladta meg a 2021. évi eredményt. A termelés költségei összességében 35,3 százalékkal emelkedtek, így a bruttó hozzáadott érték 14,6 százalékkal, a mezőgazdasági tevékenységből származó nettó vállalkozói jövedelem 3,1 százalékkal lett alacsonyabb 2022-ben a 2021. évi eredményhez képest.

1. ábra: A mezőgazdasági kibocsátás alakulása 2020–2022 között



<sup>a)</sup> 2022 előzetes adat  
Forrás: AKI, KSH

Az egy teljes munkaidős dolgozóra kalkulált mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem 2022-ben 4,9 százalékkal csökkent a 2021. évvel összehasonlítva.

A mezőgazdaság teljes bruttó kibocsátásának értéke az előzetes adatok alapján megközelítette a 4 ezer milliárd forintot, a 2021. évi 16,3 százalékos növekedés után tovább emelkedett. A prognózis szerint 2022-ben is növekedés várható, mintegy 15,2 százalékos mértékben. A növényi termékek kibocsátásának volumene 27,6, az állatok és állati termékek termelésének volumene 6,1 százalékkal mérséklődött az előzetes adatok alapján.

A növénytermesztési és kertészeti termékek termelői árszínvonala 47,6 százalékkal, az élő állatok és az állati termékeké 41,8 százalékkal emelkedett 2022-ben. A volumen- és árváltozás következtében, valamint a termeléshez kötött támogatásokat figyelembe véve a növénytermesztési és kertészeti termékek kibocsátásának értéke folyó alapon 6,9 százalékkal, az állatok és állati termékek kibocsátásának értéke 33 százalékkal nőtt. Az alaptevékenységek kibocsátásának folyó alapon számított értéke összességében 16 százalékkal haladta meg a 2021. évi értéket (2. ábra).

2. ábra: **A mezőgazdasági kibocsátás értéke és szerkezete 2022-ben<sup>a)</sup>**



<sup>a)</sup> 2022 előzetes adat  
Forrás: AKI, KSH

A 2022-es évben negatívan befolyásolta a haszonnövények termesztését a csapadékszegény időjárás, aminek következtében az ország jelentős részén aszály alakult ki a nyári hónapokban. Ezenkívül a ráfordítások rendkívüli drágulásának eredményeképpen az állattenyésztés volumene is nagymértékben csökkent.

A prognózis készítésének időpontjában rendelkezésre álló információk adatai szerint a gabonafélék kibocsátásának volumene 36,5 százalékkal esett vissza, a kibocsátás alakulásában a kukorica jelentős termésnövekedésének meghatározó szerepe volt.

A hazai kukorica termésátlaga 2022-ben 3,4 tonna/hektár az előrejelzések alapján, amely 55 százalékkal rosszabb, mint az ötéves átlag és 44 százalékkal gyengébb az előző évinél.

Búzából az elmúlt 10 év csaknem legjobb termésátlaga keletkezett 2021-ben (5,9 tonna/hektár), a tavalyi 5,3 millió tonna termésmennyiséghez képest 2022-ben az előzetes adatok tanúsága szerint csupán 4,2 millió tonna termést takarítottak be, és a termésátlag pedig 4,4 tonna volt hektáronként.

A többi gabonaféle betakarított mennyisége eltérő mértékben változott ugyan, de az előző évihez képest szinte minden esetben csökkenés tapasztalható az előzetes adatok alapján: az árpáé 10, a rozsé 32, a zabé pedig 51 százalékkal, a rizsé 4 százalékkal volt kevesebb, mint 2021-ben.

A napraforgó termésmennyisége a jelentés készítésekor rendelkezésre álló információk szerint 2022-ben közel 35 százalékkal esett vissza a 2021. évihez képest.

A paradicsom 8, a fűszerpaprika termésmennyisége pedig 12 százalékkal mérséklődött 2021-hez mérten. A gyümölcstermés (szőlővel együtt) összességében csökkent, kivéve az őszibarackot, amely az előzetes adatok szerint 65%-kal növekedett, viszont az alma termésmennyisége több mint 32, a körte volumene pedig 25 százalékkal csökkent az előző évhez képest.

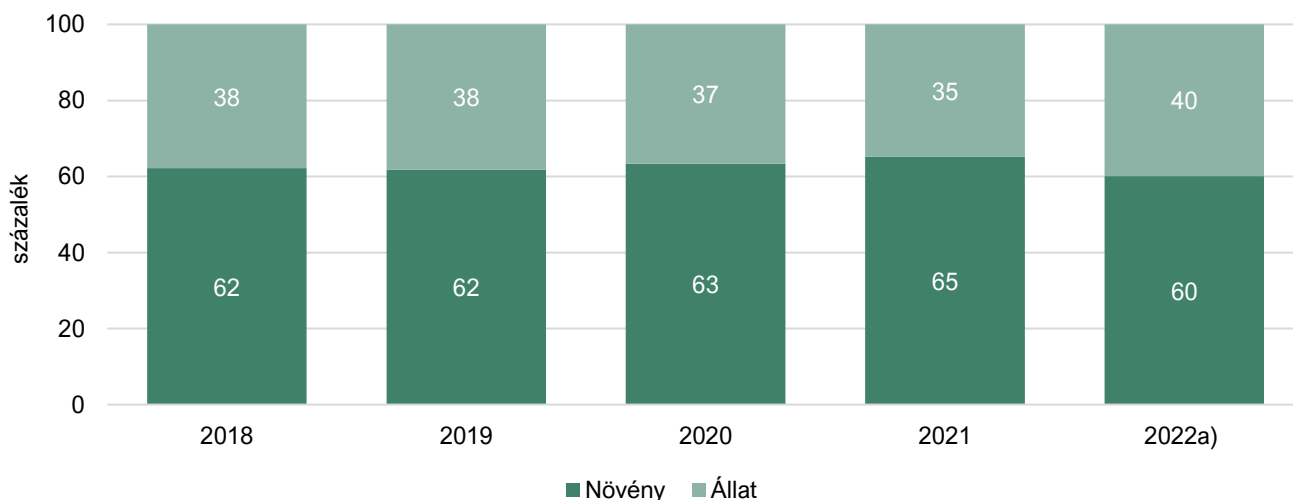
A mezőgazdasági termelői árak 2022-ben az előrejelzés alapján összességében jelentősen, 46 százalékkal haladták meg az előző évit. A gabonafélék 73 százalékos, az ipari növények 51 százalékos, a zöldségfélék, kertészeti termékek 25 százalékos, a burgonya 29 százalékos áremelkedésével kalkuláltunk, viszont 0,8 százalékos termelői ár-növekedéssel számoltunk a gyümölcsfélék (szőlővel együtt) esetében. A gabonafélék közül a közönséges búza termelői ára várhatóan 80 százalékkal, az árpáé pedig mintegy 86 százalékkal magasabb 2022-ben, mint az előző évben. A kukorica termelői ára előreláthatóan 54, a rozsé 89, a rizsé pedig több mint 94 százalékkal lesz magasabb. A gyümölcsfélék közül a körte termelői ára nőtt nagyobb mértékben (+33 százalék), ezenfelül pedig az almáé emelkedett 5 százalékkal, viszont az őszibarack termelői ára 1,2 százalékkal visszaesett. Az ipari növények termelői árának növekedése általánosságban 51 százalékos volt, a repce termelői ára 61, a napraforgóé 54, a szójáé 6, a cukorrépáé 17 százalékkal emelkedett 2022-ben az előző évhez képest. Az élő állatok és állati termékek termelői ára az első becslés adatai alapján 44 százalékkal emelkedett. A volumencsökkenés ellenére ezen termékcsoporthoz 35,3 százalékos növekedést mutat 2021-hez mérten.

A szarvasmarha kibocsátásának volumene 8 százalékkal mérséklődött, a sertésé 6 százalékkal, az élő baromfié pedig 10 százalékkal csökkent. A tejtermelés volumenében 3 százalékos csökkenés történt, ellenben a tojástermelés volumene továbbra is az előző évi szinten maradt.

A mezőgazdasági kibocsátás termelői árai összességében 43,3 százalékkal emelkedtek, ezen belül az állatok esetében a termelői ár 44,3 százalékkal, az állati termékek esetében pedig 43,6 százalékkal nőtt a 2021. évi szinthez képest. A sertés termelői ára 50,7 százalékkal emelkedett, a baromfié 45,8 százalékkal és a szarvasmarháé 36 százalékkal nőtt. A tej termelői ára az előző évi szintet 49,7 százalékkal, a tojás ára pedig 47,7 százalékkal múlta felül.

A két alaptevékenység, a növénytermelés és a kertészet, illetve az állattenyésztés kibocsátásának aránya az előzetes számítások alapján 2022-ben 60:40 százalék. Ez az arány 2021-ben 65:35 százalék volt, tehát 2022-ben mintegy 5 százalékkal nőtt az állattenyésztés, és 5 százalékkal csökkent a növénytermesztés részaránya (3. ábra).

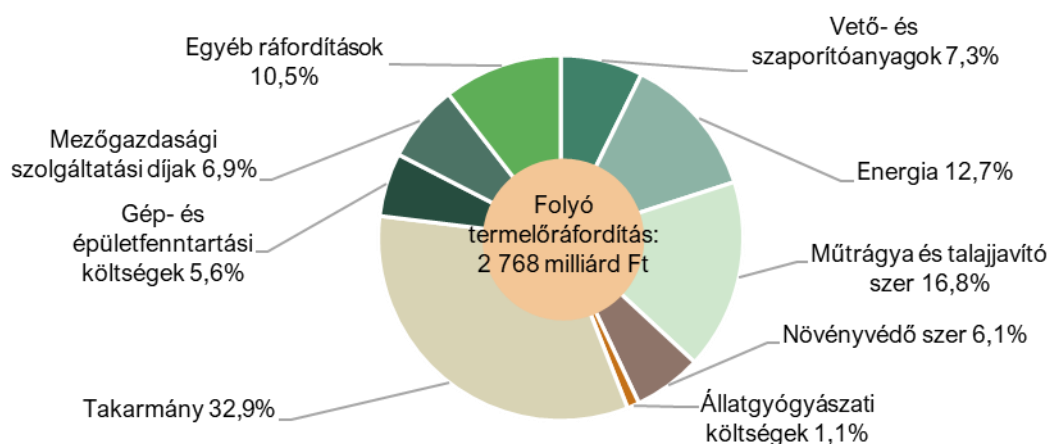
3. ábra: **A növénytermelés és az állattenyésztés arányának alakulása 2018 és 2022 között**



a) 2022 előzetes adat  
 Forrás: AKI, KSH

A folyó termelőfelhasználás, amely a termékek előállítására és a szolgáltatások nyújtására fordított összeg 2022-ben az előzetes adatok tanúsága szerint 2768 milliárd forintot tett ki. Számításaink szerint a ráfordítások árai 43,4 százalékkal, ez meghatározó volt és értékben 35,3 százalékkal növekedtek 2022-ben. A ráfordítások közül a legnagyobb mértékben a műtrágya és talajjavítószer-költségek emelkedtek, több mint a duplájára (+128,5 százalékkal), ezen kívül a második legnagyobb tételt jelentő takarmányköltségek a másfélszeresére (+41,8 százalék) nőtték. Az energia- és kenőanyagköltségek 38,4, az épületfenntartási költségek pedig 18,1 százalékkal bővültek. Kisebb mértékben ugyan, de emelkedés volt tapasztalható a növényvédő szerek költségeiben is, mintegy 13,8 százalék (4. ábra).

4. ábra: **A folyó termelőfelhasználás értéke és szerkezete 2022-ben<sup>a)</sup>**

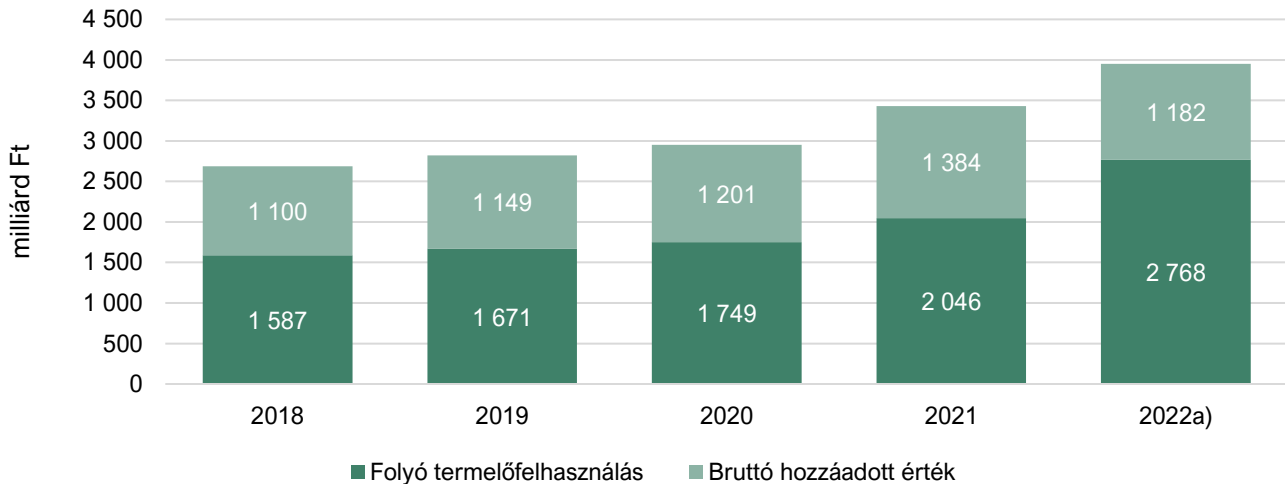


a) 2022 előzetes adat  
 Forrás: AKI, KSH



A mezőgazdaság bruttó hozzáadott értéke előző évi áron 38 százalékkal mérséklődött, folyó áron 14,6 százalékkal esett 2022-ben (5. ábra). Az idei évben 100 forint értékű folyó alapáron mért kibocsátás előállításához 70 forint értékű inputot használtak, ami 17,5 százalékkal több az egy évvel korábbihoz képest.

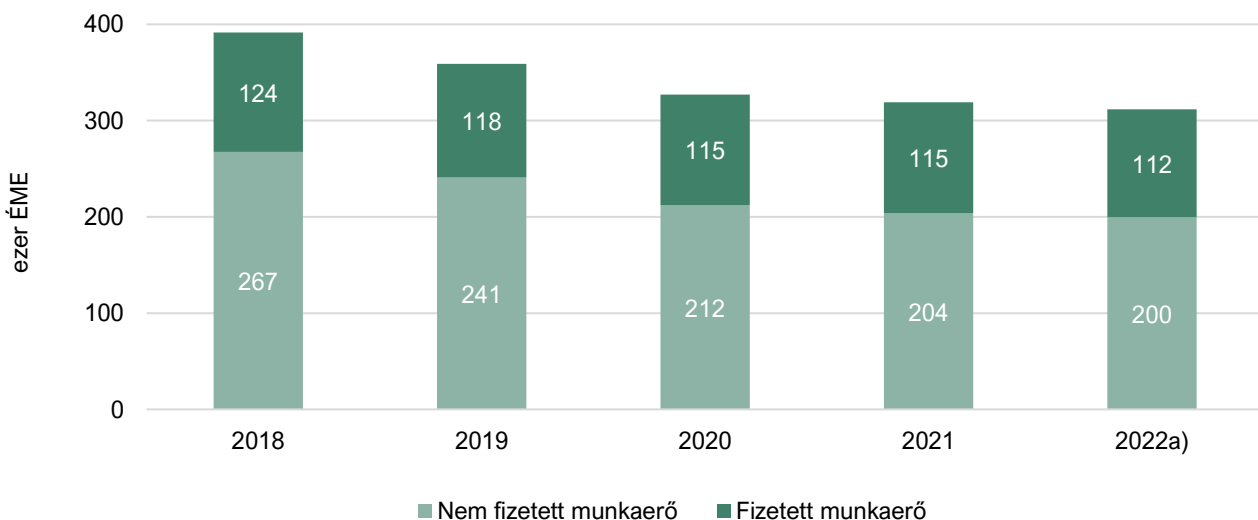
5. ábra: **A folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték alakulása 2018 és 2022 között**



a) 2022 előzetes adat  
Forrás: AKI, KSH

A termelési tényezők jövedelme 1,4 százalékkal növekedett 2022-ben. A mezőgazdaságban keletkező nettó vállalkozói jövedelem folyó alapáron pedig 3,1 százalékkal lett kevesebb, mint egy évvel korábban. A mezőgazdasági munkaerő-ráfordítás összeségében 2,3 százalékkal mérséklődött 2022-ben, amelyből a nem fizetett munkaerő-ráfordítás 2,1, a fizetett munkaerő-ráfordítás pedig 2,7 százalékkal maradt el az előző évi szinttől (6. ábra).

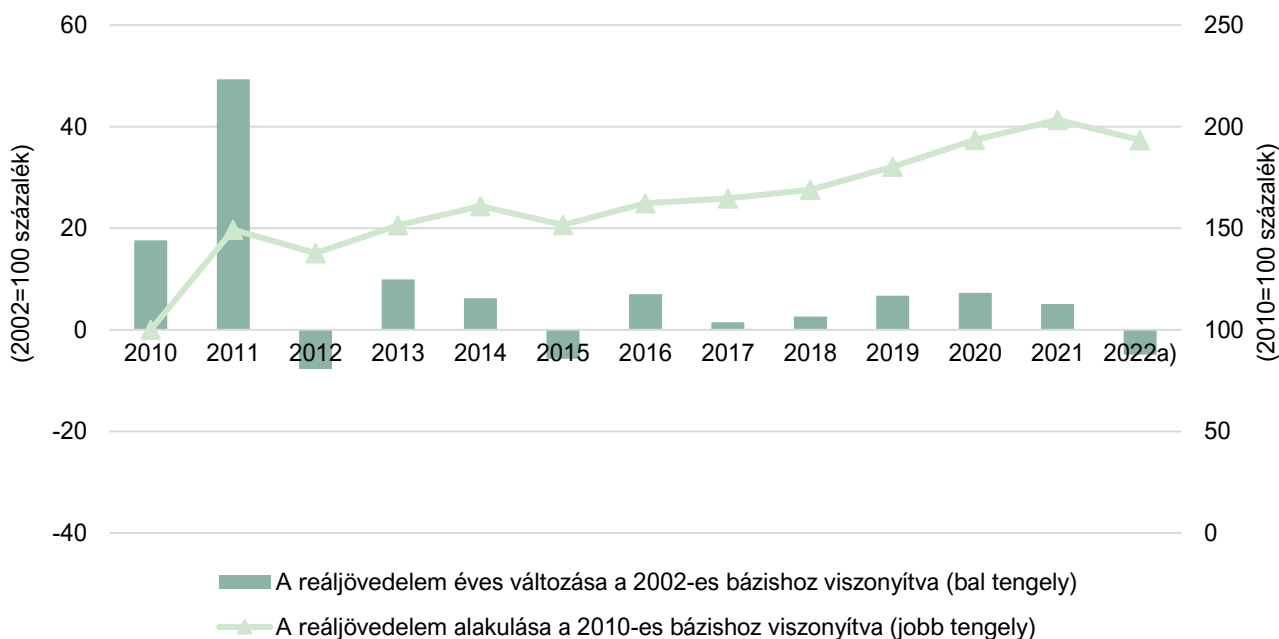
6. ábra: **A mezőgazdaságban felhasznált nem fizetett és fizetett munkaerő alakulása 2018 és 2022 között**



a) 2022 előzetes adat  
Forrás: AKI, KSH

A mezőgazdaságban dolgozók jövedelemhelyzetének alakulását mérő „A” mutató 95,1 százalék, azaz 2022-ben az egy teljes munkaidős (fizetett és nem fizetett) dolgozóra kalkulált mezőgazdasági tevékenységből keletkező reáljövedelem 4,9 százalékos csökkenést mutatott. A jövedelem változását a 2010-es szinttel összevetve azt láthatjuk, hogy 10 év alatt az egy mezőgazdasági dolgozóra eső számított reáljövedelem 93,4 százalékkal bővült (7. ábra).

7. ábra: **Az egy munkaerőegységre jutó reáljövedelem évenkénti változása és a 2010-es bázishoz viszonyított alakulása**



<sup>a)</sup> 2022 előzetes adat  
 Forrás: AKI, KSH

# Táblázatok

1. táblázat: **A Mezőgazdasági számlarendszer főbb kibocsátás- és jövedelemadatai<sup>a)</sup>**

Megnevezés	2020	2021	2022 <sup>b)</sup>
	Folyó alapon, milliárd HUF		
Gabonafélék (vetőmaggal)	821	1 016	1 114
Ipari növények (hüvelyesekkel)	379	511	517
Takarmánynövények	78	87	80
Kertészeti termékek (zöldség, ültetvény, virág)	251	264	304
Burgonya (vetőgumóval együtt)	24	23	25
Szőlő, gyümölcs	132	140	141
Bor	29	24	27
Egyéb növényi termékek	21	21	24
Növénytermesztési és kertészeti termékek együtt	1 735	2 087	2 232
Állatok	708	768	995
Állati termékek	296	345	485
Élő állatok és állati termékek együtt	1 004	1 112	1 481
Mezőgazdasági termékek összesen	2 739	3 199	3 712
Mezőgazdasági szolgáltatások	165	183	191
Nem mezőgazdasági másodlagos tevékenység	46	47	47
Mezőgazdasági kibocsátás összesen	2 950	3 430	3 950
Folyó termelőfelhasználás	1 749	2 046	2 768
Bruttó hozzáadott érték alapon	1 201	1 384	1 182
Termelési tényezők jövedelme	1 294	1 411	1 432
Működési eredmény/vegyes jövedelem	849	940	940
Nettó vállalkozói jövedelem	707	767	743

<sup>a)</sup> Az MSZR adatai tevékenységi alapon számítva.

<sup>b)</sup> Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

2. táblázat: **Mezőgazdasági munkaerő-felhasználás**

Megnevezés	2020	2021	2022 <sup>a)</sup>
	éves munkaerőegység <sup>b)</sup>		
Összes mezőgazdasági munkaerő-felhasználás	326 941	319 026	311 656
Nem fizetett munkaerő	212 292	204 059	199 779
Fizetett munkaerő	114 649	114 967	111 877

<sup>a)</sup> Előzetes adat.

<sup>b)</sup> Egy olyan személy éves munkaidő-ráfordításának felel meg, aki egész éven át teljes munkaidőben végez mezőgazdasági tevékenységet egy mezőgazdasági egységben.

Forrás: KSH, AKI

3. táblázat: **A mezőgazdasági számla főbb adatainak változása<sup>a)</sup>**

Megnevezés	Volumenindex			Értékindex		
	2020/19	2021/20	2022/21 <sup>b)</sup>	2020/19	2021/20	2022/21 <sup>b)</sup>
Gabonafélék (vetőmaggal)	99,6	91,4	63,5	109,8	123,7	109,6
Ipari növények (hüvelyesekkel)	97,4	98,1	66,5	110,6	134,8	101,1
Takarmánynövények	94,6	95,6	90,3	109	111,9	91,6
Kertészeti termékek (zöldség, ültetvény, virág)	99,3	98,3	92,2	99,9	105,2	115,4
Burgonya (vetőgumóval együtt)	90,1	87,5	84,4	84,5	96,1	109,0
Gyümölcs és szőlő	85,0	109,8	100,0	108,9	106,5	100,7
Bor	97,5	90,3	98,0	81,5	83,3	109,6
Egyéb növényi termékek	102,9	101,7	100,0	119,9	102,4	110,9
Növénytermesztési és kertészeti termékek együtt	97,6	95,5	72,4	107,3	120,3	106,9
Állatok	97,5	105,2	92,0	100,2	108,5	129,7
Állati termékek	98,1	106,3	98,0	101,4	116,4	140,7
Élő állatok és állati termékek együtt	97,7	105,5	93,9	100,5	110,8	133,1
Mezőgazdasági termékek összesen	97,6	99,2	79,9	104,7	116,8	116,0
Mezőgazdasági szolgáltatások	101,3	101,5	101,0	106,7	111,0	104,0
Nem mezőgazdasági másodlagos tevékenység	86,6	96,4	100,0	91,4	102,2	100,0
Mezőgazdasági kibocsátás összesen	97,6	99,3	81,3	104,6	116,3	115,2
Folyó termelőfelhasználás	102,8	100,4	94,3	104,7	117,0	135,3
Bruttó hozzáadott érték alapján	90,1	97,6	62,0	104,5	115,2	85,4
Termelési tényezők jövedelme				106,5	106,4	101,4
Működési eredmény/vegyes jövedelem				107,5	106,8	100,0
Nettó vállalkozói jövedelem				107,6	108,5	96,9

<sup>a)</sup> Az MSZR adatai tevékenységi alapon számítva.<sup>b)</sup> Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

4. táblázat: **Mezőgazdasági jövedelemindexek**

Megnevezés	2020	2021	2022 <sup>a)</sup>
	előző év = 100,0 százalék		
A mutató: Az egy teljes munkaidős dolgozóra számított mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem változása	107,3	105,1	95,1
C mutató: A nettó vállalkozói jövedelem reálértékének változása	96,7	102,1	91,5

<sup>a)</sup> Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

5. táblázat: Fontosabb növények termésmennyisége és termésátlaga 2022<sup>a)</sup>

Megnevezés	Összes termés	Termésátlag
	tonna	tonna/hektár
Búza	4 186 360	4,4
Kukorica	2 436 776	3,4
Árpa	1 539 555	4,7
Rozs	57 581	3,0
Zab	37 567	2,4
Napraforgó	1 120 200	1,7
Szójabab	127 562	1,9
Cukorrépa	289 818	48,4
Paradicsom	68 044	42,0
Zöldpaprika	19 820	18,7
Fűszerpaprika	14 046	12,4
Vöröshagyma	27 204	20,0
Csemegekukorica	294 34	10,8
Őszibarack	16 440	6,3
Alma	232 480	10,8
Körte	14 757	8,2
Csemeszőlő-ültetvény	3 213	8,7
Borszőlő	429 038	8,3

<sup>a)</sup> Előzetes adat.  
 Forrás: KSH, NAK

